

A Varuaiang A Waambaar Zin Pol Xa Waan Sin Amun Korin A Dor Vaamaravazang Pana A Baar Angkari

Lamuraana Pol xa varaar 1 Korin, aubina iwana vaagitang di wat Korin ma di ipiaat adu Pol xawit a aaposal ma adu naan kat fagit naandi. Pol xa langarin ma xa varaar a waambaar angkari lalozang naandi di gigiu azaan angkanaan, kuna xana dador xol amun faagitang sin naandi. Naan ka farar zaait kuna aubina di inaxam paazaai in Korin dina vanong a talazang naadit nimmimanin. Naan ka iziar Maasedonia ma xa farar, a maariaas naan ka farar wana xa malasing AD 55.

A baar 2 Korin ka malasing kari:

- (1) 1:1-2 A dor vaamaravazang
- (2) 1:3-11 Nakmai xat mada dia
- (3) 1:12-7:16 Pol xa vamaravaas a roroiang sina ma a vaamuzazang sina
- (4) 8:1-9:15 Ka vadikdik naandi lalozang a talazang sin naandi xawaan sin aubina di inaxam paazaai Jerusalem
- (5) 10:1-13:10 Pol xa vatangin adu naan a aaposal vaaratunaan
- (6) 13:11-13 A vaanongang iwana dorang

A Dor Vaamaravazang

¹ Nia xari Pol, a aaposal zin Iesu Kaarisito. Pana sasaxotang ma ainaxamang sin Nakmai, naan ka kalin nia a aaposal.

Nimaa Timoti daaza dia lamaskana Kaarisito, maadi varaar iaa a waambaar angkari xa waan sinim aubina naagu inaxam paazaai wana Nakmai ma naagut balas fatu la bina laba Korin ma xa waan sin aubina ninis sin Iesu di iziar varawuk la pira Aakaaiiaa.

² A daxaiang ma a luaai zin Nakmai Damana dia ma zin a Piran Iesu Kaarisito xana iziar varaxai wana nim.

Nakmai A Baraai A Vaamadaiang

³ Dia dina wisfaru Nakmai, naan Nakmai ma Damana a Piran sin dia Iesu Kaarisito ma naan saait Damana dia ina xa bas pana varamaaluvang, ma naan Nakmai ina xa vuvuna amun lan faakdul iwana vaamadaiang. ⁴ Naan kat mada dia lamaskana amun maravanang faakdul ina dia dit kazanin kuna dia zaait kat faraxas dina mada aubina di iziar lamaskana amun maravanang pana a vaamadaiang bani Nakmai xa ra lis sin dia.

⁵ Malasing bani amun faamaazikang sin Kaarisito xa sfaar vambos dia, lamaskana Kaarisito dia di xazanin saait a vaamadaiang ka bas pakluaai.

⁶ Araan maadi xazanin amun maravanang, nim naaguna zuruk a faawalang pana ma Nakmai xana zaxot faulin nim. Ma araan Nakmai xa mada maam, nim saait naaguna xazanin. Ma xai lis a dikdikang sinim kuna xanat faraxas naaguna irur dikdik araan awat maazikang kanaan maadit kazanin kana balas sinim. ⁷ Maadi inaxam paazaai wana nim adu naaguna irur dikdik

nanga, wanaze maadi rexaas adu malasing bani naagu xazanin amun maazikang faraxai wana maam, naaguna xazanin saait a vaamadaiang sin Nakmai varaxai wana maam.

⁸ Amun taatum lamaskana Kaarisito, maadi saxot naaguna rexaazin saait amun maravanang ina maadi xazanin lamaskana amun bina ila provins Esia. Amun maravanang kanaan ka waramin maam ma xawit nat faraxas maadina vazaak ma xawit maadi naxaam adu maadina roro. ⁹ Maadi naxaam mase adu maadina maat ka. Azaan angkanaan ka ra balas kuna tuaa maadina irur wana dikdikang simaam faatak, kawit. Maadina irur be wana dikdikang sin Nakmai, ina xat faramaraat faulin aubina ziaana maatang. ¹⁰ Aiang, Nakmai xa ra zaxot faulin maam siaana maatang araan faasilik maadina maat, ma naan kana zaxot faulin kaarik maam. Ma maadi inaxam paazaai adu naan kana zaxot faulin nanga maam lamun taan kana wat, ¹¹ la no-taan angkanaan nim saait naaguna vawaal maam pana maainungang. Naanaan amala aubina dina raamin ma dina wisfaadaxa zin Nakmai wana a talazang iwana xizang amun maainungang sin naandi xu maam.

Pol Xa Plaas Ainaxamang Sina Wana Zangazang Sina

¹² Ma naan azaan kari maam maadi langga wana, adu a maskana maam kawit na vakor maam pana tazaar panaze maadi rexaas adu maadit falos nanga amun matmalabuk ka tak ma xa vaaratunaan sin Nakmai wana roroiang simaam iriat la pira angkari. Ma faaratunaan

mase maadi valos amun matmalabuk angkanaan pana aizi vatuiang simaam faraxai wana nim. Maadi giu malasing kanaan ma xawit maadi irur wana awat mazamang sin aubina ila pira angkari. Kawit. Maadi raagul lalos nanga a daxaiang sin Nakmai. ¹³ Araan maadi farar wat sinim maadi varaar amun dorang ina xat faraxas naaguna vakot ma naaguna mazaam aknaasna. Ma ga inaxam paazaai adu ¹⁴ naari nim kawit naagu mazaam fatalamin amun inaxamang simaam ma amun matmalabuk simaam singsaxai mur naaguna mazaam fakdul. Naanaan la raan a Piran sin dia Iesu xana uli wat, naaguna langga wana maam malasing maam saait maadina langga wana nim.

¹⁵ Ga ra inaxam paazaai wana azaan angkanaan, malasing ma ga ra saxot adu gana wat kalaak inaan sinim kuna gana lis a faawalang sinim faarua. ¹⁶ Ga ra naxaam adu wana zangazang surugu xun Maasedonia, gana wat siaavus kalaak inaan sinim kuna raaminang nim, ma mur araan gana uli Maasedonia gana wat iziar xaarik inaan faraxai wana nim kuna naaguna vawaal nia wana zangazang surugu xula pira Judia. ¹⁷ Singsaxai xawit ka ga ra wat sinim. Ma xa malasing faa, naagu naxaam adu nia a rapti gai puk farvaras? O malasing faa, iaak a dorang surugu xa malasing sin aubina ila pira angkari, di rudaxa wana azaan singsaxai xawit naadi giu vatfaraxazin, ma ga piaat aiang ma xawit faraxai? Kawit!

¹⁸ Malasing bani Nakmai xat falos a dorang sina,

maam saait a dorang simaam kat faaratunaan. A dorang simaam kawit aiang ma xawit faraxai. ¹⁹ Avuna Iesu Kaarisito, Naata Nakmai, araan ka rudaxain azaan, naan kai piaat aiang ma naai giu vatfaraxazin. Kawit nai piaat aiang ma xawit faraxai. Naan ina nia ma Timoti ma Saailaas, maadi fazei raal wana. ²⁰ Ma Iesu Kaarisito xai piaat aiang ma xai waambazof amun kalxalang faakdul zin Nakmai. Ma lamaskana Kaarisito be xat faraxas dia dina piaat, “Ka vaaratunaan,” kuna valaupang aizina Nakmai wana. ²¹ Nakmai nanga xat farur vadikdik maam faraxai wana nim lamaskana Kaarisito, ma naan ka ra kalin dia, ²² ma xa ra rasin a vaakilanang sina wana dia adu dia zina vaatak, ma xa ra sfaar a Laklagaaina lamaskana dia malasing a vaakilanang adu mur dia dina raumana amun saan faakdul ina Nakmai xa ra nimnimanin tasin aaxan dia.

²³ Nakmai nanga xa rexaazin faratunaan nia ma xa rexaas adu ga piaat faratunaan adu xawit ka ga uli wat sinim inaan Korin panaze xawit ga saxot gana klis nim ma gana vamazik nim. ²⁴ Kawit maadi saxot taal maadina balas amun paamua di ratasin a lus dikdik laaxur wana nim. Singsaxai maadi saxot taal be adu maadina vaamuzas faraxai raal wana nim kuna naaguna nanam, panaze lamaskana ainaxam paazaaiang naagu rur dikdik.

2

¹ Malasing ma ga naxaam tasin fanong adu naari gana wen puat kaarik sinim malasing paamua ga ra wat ma ga klis nim malasing ma ga

vamaskalus nim. ² Avuna tamon ga vamaskalus nim, nis ka xana vadokdok nia? Kawit kaarik tax-azak, singsaxai nim be ina ga ra vamaskalus nim. ³ Naan a vuvuna xari, ga ra farar wat sinim paamua. Tamon ga lek puat nanga, ga lek famaskalus nim. Avuna xa daxa nim naaguna vadokdok nia. Ga inaxam paazaai wana nim faakdul adu dia dina laanga dokdok faraxai. ⁴ Ga ra farar wat sinim paamua varaxai wana maskaluzang laba, ma a maskaagu xa maravan marazaat ma amun lumara zurugu xa varas ka zu. Kawit ga saxot gana vamaskalus nim, singsaxai ga saxot nim naaguna rexaas adu a sasaxotang surugu wana nim ka bas pakluaai.

Naaguna Naxaam Pizin Amun Matmalabuk Taksat Sin Axazak Sinim

⁵ Tamon axazak ka ra vaxalxaal a vaamaskaluzang, naan kawit na vamaskalus nia, singsaxai xa ra vamaskalus nim faakdul. Gana wen piaat adu naan ka vamaskalus famarazaat nim, faamumut be. ⁶ Amala zinim naagu xis fanong aikilizang pana naan pana lizang a vaamaazikang sina, ma xat faraxas pana naan. ⁷ Singsaxai naari naaguna naxaam pizin amun matmalabuk taksat sina, ma naaguna mada naan kuna tuua a maskaluzang laba xana waramin naan ma xana zu. ⁸ Malasing ma ga maainung fadikdik nim adu naaguna vatangin sina adu naagu sasaxot nanga naan. ⁹ Ga ra farar waamua zinim pana aza vuvuna malasing kari: Ga saxot gana lalaamangaain nim kuna rexaazang tamon naagu valos amun dorang faakdul zurugu. ¹⁰ Tamon naagu naxaam pizin

a matmalabuk taksaat sin axazak, nia zaait gana naxaam pizin, tamon ka rauxin ta raksaatang kuna naxaam pizinang. Ma a matmalabuk taksaat ina nia ga naxaam pizin fanong, ga ra naxaam pizin fanong lamarana Kaarisito xuna daxaiang sinim. ¹¹ Ma dia dina gigiu malasing kanaan kuna Saatan kana wen fagit dia ma xana urif falmur dia. Avuna dia di rexaazin fanong amun inaxamang sina wana aze ramun gigiuang sina.

A Dorang Daxa Xa Malasing Azaan Ina Xa Milalas Mikuf

¹² Araan ga ra wat la bina Troaas kuna fazeiang pana Dorang Daxa zin Iesu Kaarisito inaan, ga raamin adu a Piran ka ra kaas lis a lan surugu xuna gana fazei marazaat inaan. ¹³ Singsaxai ga inaxam farvaras panaze xawit ga tangin Taaitus inaan, daazugu lamaskana Kaarisito. Malasing ma ga vataling naandi Troaas ma ga waan Maase-donia.

¹⁴ Singsaxai a wisfaadaxaiang ka waan sin Nakmai ina xat paamuin maam lamaskana Kaarisito xuna vatanginang Kaarisito malasing a xalxal laba ina xat paamuin amun purua zina naa ra waramin ku lamaskana bina zina. Ma a wisfaadaxaiang ka waan saait sin Nakmai wanaze xat fawaal maam kuna fazeiang lamun bina vaakdul wana a rexaazang pana naan. Ma a rexaazang kanaan ka malasing azaan ina xat milalas mikuf sin naandi dit langarin. ¹⁵ Maam maadi malasing azaan ka milalas mikuf sin Kaarisito xa waan sin Nakmai. Ma a miaana

xai waan lawalau aubina ina Nakmai xa zaxot faulin naandi ma xai waan saait lawalau aubina dina milung. ¹⁶ A milalazang kanaan, ka waan sin aza lemlem ka min maat ka vabalos a maatang, ma xa waan sin aza lemlem tawarak ka min toro xa vabalos a roroiang.

Nis mase xat faraxas kana giu awat faamuza-zang kanaan? ¹⁷ Maam kawit maadi malasing naandi ina dit faamuzas be wana a dorang sin Nakmai xuna ta kaakaai. Singsaxai lamaskana Kaarisito, maadit faamuzas faraxai wana amun matmalabuk ka tak ma xa vaaratunaan lamarana Nakmai, wanaze naan nanga xa ra kling maam.

3

Maam Amun Iaana Kilaaiang Lamaskana A Rudaxaiang Faaxur

¹ Malasing faa, naagu naxaam adu maadit falaup aizina maam nanga lamarana nim? Azanon aubina dit fazaak amun paambaar ina xai dador wana awat matmalabuk daxa zin naandi. Malasing faa, naagu saxot maadina zuruk fawat azanon paambaar malasing kanaan sinim? O iaak maadina iaari zinim kuna varaarang tazanon paambaar malasing kanaan pana maam? ² Maadina wen lis a waambaar malasing kanaan, panaze nim nanga, nim naagu malasing a waambaar zimaam, ina di ra varaar lamaskana maam. Ma aubina vaakdul dit fakot ma di raamin fakilaan amun giguang daxa zimaam. ³ Ka maravas adu nim nanga a waambaar ina Kaarisito xa ra varaar, avuna wana vaamuzazang

simaam pana nim. Naan kawit naa varaar wana xizong, singsaxai naa ra varaar nanga wana a Laklagaai a Nakmai xa roro. Ma xawit naa varaar laaxur wana ta vaat iwana fararang singsaxai naa ra varaar nanga lamaskana iaata aubina.

⁴ Maadi piaat malasing kanaan panaze aizarang simaam lamaskana Kaarisito lamarana Nakmai maadi maravas mase adu amun saan angkanaan ka vaaratunaan. ⁵ Maam nanga xawit nat faraxas maadina giu a vaamuzazang kanaan, malasing ma maadina wen piaat adu maam maadit faraxas, singsaxai Nakmai nanga xat fainot maam ma maadi giu. ⁶ Naan nanga xa ra giu vatfaraxazin maam ma maadi balas amun iaana kilaaiang iwana rudaxaiang faaxur, ma xa ra lis a dikdikang simaam pana vaamuzazang kanaan. A rudaxaiang faaxur angkanaan, kawit di giu wana uwat lus ina di varaar, xawit. Naan a zaan iwana a Laklagaai a Raabu, avuna amun lus ina di ra varaar vating kai zop famaata aubina, singsaxai a Laklagaai a Raabu xai lis a roroiang.

⁷ Amun lus ina Nakmai xa ra lis sin Moses, Nakmai xa ra varaar vating laaxur wana vaat urua, ma di ra wat faraxai wana adi wilaaka marmari daxaiang sin Nakmai. Araan Moses ka zuruk amun lus angkanaan ka waan sin amun Israael, xawit nat faraxas dina raamin a marana wanaze a marana xa wilwilak pana adi wilaaka Nakmai, singsaxai lamur a wilwilak angkanaan ka valat faanong lamarana. A vaamuzazang iwana amun lus angkanaan ka wat faraxai wana adi wilaaka marmari daxaiang singsaxai xa lis

a maatang. ⁸ Singsaxai a vaamuzazang sin a Laklagaai a Raabu xai lis adi wilaaka marmari daxaiang nanga zin Nakmai wana ina iwaamua.

⁹ Amun Lus sin Moses di ra wat faraxai wana adi wilwilak dikdik, singsaxai a vaamuzazang iwana valozang amun lus angkanaan kai lis be a maatang. Singsaxai a vaamuzazang iwana rudaxaiang faaxur xat fatok aubina lamarana Nakmai ma a wilaakna xa laba marazaat nanga wana ina iwaamua.

¹⁰ Avuna amun Lus sin Moses ka ra wat faraxai wana adi wilak dikdik mumua. Singsaxai adi wilak angkanaan ka malasing a wilak mumut taning, panaze a rudaxaiang faaxur xai lis a roroiang sin dia xat pilwilak dikdik nanga.

¹¹ Amun Lus sin Moses kana wen iziar bulaai ma adi wilaaka marmari daxaiang iwana xa valat faanong pizaai. Singsaxai a rudaxaiang faaxur ina xana iziar bulaai, adi wilaaka marmari daxaiang iwana xa dikdik marazaat mase.

¹² Malasing ma maadi dikdik mase wana fazeiang pana Dorang Daxa wanaze maadi inaxam paazaai adu a rudaxaiang faaxur xana iziar bulaai bulaai.

¹³ Maam kawit maadi malasing Moses, ina xa ra pung kol a marana wana a waan marapi malasing ma amun Israael di wen taamin a wilwilakang ka valat faanong lamarana.

¹⁴ Singsaxai ainaxamang sin naandi xa rabanat, ma xa ruaas taning araan naandi di vakot amun dorang iwana a rudaxaiang kabaar, xa malasing be adu di pung kol ainaxamang sin naandi wana a waan marapi angkanaan. Ma xawit nat faraxas taxazak kana zুরুk pizin

a waan marapi angkanaan, singsaxai araan be di inaxam paazaai wana Kaarisito, naan kat faraxas kana zuruk pizin a waan marapi angkanaan. ¹⁵ Aiang, ka utuaas nanga taning, araan di vakot amun Lus sin Moses, ka malasing a waan marapi xai waakol a maskana naandi. ¹⁶ Singsaxai tamon axazak kana inaxam taawuk puat sin a Piran, a Piran kana zuruk pizin a waan marapi angkanaan. ¹⁷ A Piran naan a Laklagaai a Raabu, ma axazak ina a Laklagaai a Piran kai iziar lamaskana, naan kana izi mamaraxas. ¹⁸ Ma dia vaakdul xawit di pung kol a marana dia wana a waan marapi, ma di vatangin adi wilaaka marmari daxaiang sin a Piran. Ma a roroiang sin dia xat kulxulaai uzaa uzaa ma dia di balas malasing naan ma adi wilaaka marmari daxaiang sina xa valat laba uzaa uzaa lamaskana roroiang sin dia. Ka wat nanga zin a Piran, ma naan a Laklagaai a Raabu.

4

Maadi Malasing Amun Sopen Di Giu Wana Pira

¹ Malasing ma xawit maadit malumbaai wana giuang a vaamuzazang kari, wanaze Nakmai xa ra maluf maam ma xa lis simaam. ² Maadi lis fanong a tora maam pana amun matmalabuk taksaat ina aubina di gigiun fununin ma araan di tangin naandi dit maangil wana. Kawit maadit faamuzas faraxai wana vaagitang ma araan maadi fazei, xawit maadi xul aknaas a dorang sin Nakmai, xawit. Maadi fazei vaamaravas pana dorang faaratunaan ka waan sin aubina malasing

ma naandi di xazanin nanga lamaskana naandi adu maadi dadorin a vaaratunaanang lamarana Nakmai. ³ Ma a Dorang Daxa angkari ina maadi ifazei wana, tamon ka izi vunfun, kana izi vunfun be zin naandi ina dina milung. ⁴ Saatan a nakmai vaagit iniat la pira angkari, xa ra bafkol ainaxamang sin aubina ina xawit di inaxam paazaai. Malasing ma xawit di raamin a maravas iwana a Dorang Daxa ina xai fazei wana a marmari daxaiang sin Kaarisito, naan nanga a laklagaai zin Nakmai. ⁵ Avuna maam kawit maadi ifazei wana maam nanga, xawit. Maadi fazei wana Iesu Kaarisito adu naan a Piran. Ma maadi fazei zaait adu maam amun iaana kilaaiang sinim kuna valaupang aizina. ⁶ Araan Nakmai xa ra vaziaar a pira angkari, xa piaat malasing kari, “A maravas kana ilap lamaskana bungszuk.” *(Var 1:3)* Ma naari a maravas angkanaan sina xa vamaravaas a maskana dia malasing ma dia di rexaazin adi wilaaka marmari daxaiang sin Nakmai ina di raamin lamarana Kaarisito.

⁷ A zaan angkanaan ka malasing adi lulugaan ma maam maadi malasing amun sopen palaau di giu wana pira di ratoting a lulugaan angkanaan. Ka vatangin adu adi lulugaan angkanaan, naan a dikdikang laba mase, ina xa iziar wana maam, ka wat nanga zin Nakmai ma xawit simaam. ⁸ Amun maravanang kai vasuin maam la tavur amun lan faakdul, singsaxai xawit nat fanong fakdul a dikdikang simaam. Amun saan ka varas kat fabaabaa ainaxamang simaam, singsaxai ainaxamang simaam kawit na lus faakdul mase. ⁹ Aubina di vamazik maam,

singsaxai axazak ka iziar varaxai nanga wana maam. Aubina di zop maam ma maadi zu, singsaxai xawit di vanong pizin maam. ¹⁰ Maadit kasanin lamaskana winpina maam amun saan ina Iesu xa ra xazanin araan naan ka waan kuna maatang. Malasing ma a roroiang sin Iesu xat faatangaai zaait lamaskana winpina maam. ¹¹ Avuna araan maadi izi roro, aubina di ilis maam la mit amun purua xuna zop famaatang maam avuna wana Iesu. Malasing ma a roroiang sin Iesu xat faatangaai zaait lamaskana winpina maam ina xai maat. ¹² Malasing ma amun saan kuna maatang kai gut kuna waraminang maam, singsaxai amun saan kuna roro tapal xat fadikdik nim.

¹³ Di ra varaar lamaskana Baar Xoxok malasing kari, “Ga inaxam paazaai malasing ma ga dador.” (*Saam 116:10*)

Awat inaxam paazaaiang bani xa iziar zaait simaam. Maam saait maadi inaxam paazaai malasing ma maadi idador. ¹⁴ Avuna maadi rexaas adu Nakmai ina xa ra varamaraat faulin a Piran Iesu ziaana maatang, kana varamaraat faulin saait maam faraxai wana Iesu. Ma naan kana zaxot maam faraxai wana nim saait ku lamarana. ¹⁵ Amun maravanang ina maadi vasuin, ka wat kuna nim naaguna zuruk a daxaiang pana. Ma araan a daxaiang sin Nakmai xa waan farawuk sin amala ma amala nanga aubina, a wisfaadaxaiang ka bas pakluaai xana waan sin Nakmai ma naan kana zuruk aiza laba wana.

¹⁶ Naan a vuvuna xari xawit maadit malumbaai. Naapalaau a dikdikang ila winpina maam kat mumut pizik, a maskana maam kat balas

faaxur lamun taan saksaxai. ¹⁷ Amun maravanang laba angkanaan ina maadit fasuin, ka ra vawaal maam kuna maadina raumana aiziarang daxa lamaskana adi marmari daxaiang ina xana wen faanong. Adi marmari daxaiang kanaan ka laba marazaat mase wana amun maravanang faakdul ina maadit kazanin. Malasing ma xa balas malasing adu amun maravanang kanaan ka mumut ma xa iziar wana a notaan mumut be. ¹⁸ Ainaxamang simaam ka iziar wana amun saan ina xawit di rataamin, ma xawit pana amun saan ina di rataamin, panaze amun saan ina di rataamin, kana wen iziar vaabung baraaf, singsaxai amun saan angkanaan ina xawit di rataamin kana iziar tapal.

5

Dia Dina Zuruk Amun Pinpin Faaxur

¹ A winpina dia xa malasing a vaal maling ina dia di raagul wana iriat la pira angkari. Ma dia di rexaas adu araan a vaal angkanaan kana raksaat, Nakmai xana lis a vaal vaaxur zin dia ikula la lia. Kawit a vaal ina aubina di ra giu wana amun mita naandi, xawit. Nakmai nanga xa ra giu, ma a vaal angkanaan kana irur bulaai. ² Naari dia di iziar iriat lamaskana vaal angkari, ma di iaarif panaze dia di saxot mase adu dina mamaaus pana winpin faaxur inikula la lia. ³ Ma araan di mamaaus pana winpin faaxur xa malasing be adu di mamaaus pana marapi, ma dina wen bulbulu xaarik. ⁴ Araan dia di izi roro nanga wana winpin angkari zin dia, dit kazanin amun maravanang ma di iaarif. Kawit di saxot adu dina luaa a winpin

ma dina laklagai be, xawit. Dia di saxot mase adu dina mamaaus pana winpin faaxur inikula la lia, xuna a winpina dia ina xai maat be, xana xulxulaai wana winpin ina xai roro bulaai bulaai. ⁵Nakmai nanga xa ra vaziaar dia xuna dina zuruk a roroiang faaxur angkanaan. Ma naan ka ra lis a Laklagaai a Raabu zin dia malasing a varumaraiang aza vang non iwana amun saan daxa vaakdul ina Nakmai xana lis sin dia. Naan ka ra lis fanong a Laklagaai a Raabu, malasing ma dia di rexaas faaratunaan mase adu mur dina zuruk amun sanon saan daxa vaakdul zaait.

⁶Malasing ma dia di inaxam paazaai wana amun saan angkanaan ma di rexaas mase adu araan dia di iziar wana winpin angkari zin dia malasing a vaal zin dia, xawit nanga di iziar varaxai wana a Piran. ⁷Avuna dia di roro wana ainaxam paazaaiang, ma xawit pana aze rasaan dia di raamin. ⁸Ma dia di inaxam paazaai malasing kari: Dia dina waan fataling a winpin angkari zin dia ma dina iziar varaxai wana a Piran la bina vaaratunaan sin dia. Ma dia dina nanam araan azaan angkanaan kana balas. ⁹Malasing ma wana a roroiang iniat la pira angkari o wana roroiang inikula la lia, dia di saxot adu dina giu be amun saan ina naan kana nanam pana. ¹⁰Avuna dia vaakdul dina irur lamarana akin siziarang iwana aikilizang sin Kaarisito. Dia zaksaxai dina zuruk a wulwulang pana amun saan ina di ra gigi wana roroiang sin dia iriat la pira angkari, ina xa daxa o xa raksaat.

Naaguna Vaamada Varaxai Wana Nakmai

¹¹ Maadi rexaazin a matmalabuk iwana maraautang pana a Piran ma varanopang pana naan, malasing ma maadi gut kuna varamaraatang ainaxamang sin azanon aubina xuna naandi dina inaxam paazaai wana naan. Nakmai xa rexaazin fatalamin maam ma ga naxaam adu nim saait naagu maravas daxa wana maam. ¹² Kawit maadi saxot maadina valaup maam nanga lamarana nim, kawit. Maadi saxot adu nim naaguna dokdok pana maam, kuna naaguna xis naandi ina di inaxam be wana a wisfaaruiang sin aubina wana naandi, singsaxai xawit di inaxam marazaat pana a maskana naandi xana ninis. ¹³ Malasing faa, aubina di naxaam adu maadi rabanat? Tamon di naxaam malasing kanaan, tuaa zik, maam maadi giu wana aizina Nakmai. Ma tamon ainaxamang simaam ka maravas, naanaan kuna vawaalang nim. ¹⁴ A matmalabuk sin Kaarisito iwana sasaxotang azanon kat faramaraat a maskana maam kuna vaamuzazang ku naan. Avuna maadi rexaas mase adu naan ka ra maat kun aubina vaakdul malasing ma xa malasing aubina vaakdul di maat. ¹⁵ Naan ka ra maat saxot aubina vaakdul xuna dia ina di roro, tuaa dina roro xuna vadokdokang dia nanga. Singsaxai dina roro xun naan ina xa ra maat ma xa ra ramaraat puli ziaana maatang.

¹⁶ Ma taning ma xa uzaa, dia dina wen taamin aubina wana awat tataamaaiang ila pira angkari. Ka vaaratunaan, paamua dia di raamin Kaarisito malasing aubina ila pira angkari di raamin naan singsaxai taning dia dina wen giu xaarik malasing kanaan. ¹⁷ Malasing ma axazak ina xa

iziar lamaskana Kaarisito, naan a faaziarang faaxur. A roroiang kabaar xa vaanong, ma a roroiang faaxur xa balas. ¹⁸ Amun saan faakdul angkanaan ka wat nanga zin Nakmai. Paamua dia amun purua zina, singsaxai wana a maatang sin Kaarisito naan ka vamada dia varaxai wana naan nanga. Ma taning, naan ka lis a vaamuzazang simaam kuna vamadaiang saait aubina varaxai wana naan. ¹⁹ Ma xa malasing kari: Lamaskana Kaarisito Nakmai xa vaamada varaxai wana aubina ila pira angkari. Naan kawit nat naxaam faulin amun matmalabuk taksaat sin naandi. Naan a dorang kari iwana vaamadaiang ina naa ra lis simaam. ²⁰ Malasing ma maam amun wangpaang sin Kaarisito, ma araan maadi dador, xa malasing Nakmai nanga xat maainung aubina vaakdul adu dina vaamada varaxai wana naan. Ma maam saait maadi maainung nim lamaskana aizina Kaarisito adu naaguna vaamada varaxai wana Nakmai. ²¹ Kaarisito xawit na giu ta matmalabuk taksaat, singsaxai Nakmai xa ra rasin turin fakdul amun matmalabuk taksaat sin dia laaxur wana naan kuna araan dia di iziar lamaskana Kaarisito, dina tak lamarana Nakmai.

6

¹ Maam maadit faamuzas faraxai wana Nakmai, malasing ma maadi maainung nim adu tuaa naagu vanong palau a daxaiang sin Nakmai ina xa ra wat sinim. ² Avuna Nakmai xa piaat malasing kari,

“La notaan ka tak pana nia, ga ra langar zunum.

Ma la raan iwana zaxot faulinang aubina, ga
ra vawaal nua.” *(Aais 49:8)*

Naagu langar, taning a notaan ka tak sin Nakmai.
Naagu langar, taning a raan sin Nakmai iwana
zaxot faulinang aubina.

*Amun Aaposal Di Xazanin Amun Maravanang
Ka Varas*

³ Maam kawit maadi giu ta zaan ina xana vax-
alxaal taxazak kuna tuxinang naan ma xana wen
inaxam paazaai wana a Dorang Daxa ma xana
piaat faraksaat a vaamuzazang simaam. ⁴ Maadi
vatangin adu maam amun iaana kilaaiang daxa
zin Nakmai lamaskana amun faamuzazang faak-
dul maadi ra gigiui. Maadi rur dikdik araan
maadi xazanin amun serawat maravanang ma
maazikang ma amun saan ka lagaf pana aiziarang
simaam, ma araan aubina di vamaskalus fama-
razaat maam, ⁵ ma araan di zop maam ma araan
di rasin maam lamaskana vaala vaamaazikang,
ma araan di ruvatu ma di tingar boromaazik ma
di zop maam, ma araan maadi vaamuzas dikdik,
ma araan maadi zivaraan, ma araan maadi lagaai.
⁶ Maadi vatangin saait adu maam amun iaana
kilaaiang daxa zin Nakmai wana matmalabuk ka
ninis, ma a mazamang, ma wana a matmalabuk
iwana zimbang daxaiiang, ma wana gigiuang a
daxaiiang ka waan sin azanon, ma wana vaa-
muzazang simaam faraxai wana dikdikang sin
a Laklagaai a Raabu, ma wana a matmalabuk
iwana sasaxotang faratunaan azanon, ⁷ ma wana
dorang ka vaaratunaan, ma wana vaamuzazang

simaam faraxai wana dikdikang sin Nakmai, ma wana amun matmalabuk ka tak malasing amun saan iwana varopang la mit sazaxa ma la mit kais. ⁸ Maadi vatangin saait adu maam amun iaana kilaaiang daxa zin Nakmai araan aubina di valaup aizina maam, ma araan di kawin aizina maam, ma araan di piaat maam ubina raksaat, ma araan di piaat maam ubina daxa, ma araan maadi dador wana vaaratunaanang singsaxai aubina di piaat maam amun taktegit, ⁹ ma maadi rauxin aiza laba singsaxai di wisbuk adu xawit maadi rauxin aiza, ma faasilik maadi maat singsaxai maadi izi roro nanga, ma di vamaazik maam singsaxai xawit maadi maat, ¹⁰ ma maadi maskalus singsaxai maadi dokdok bulaai, ma maadi izi gogof singsaxai maadi vadikdik amala aubina wana amun saan iwana ainaxam paazaaiang, ma xa malasing adu xawit maadi rauxin tazaar singsaxai amun saan faakdul zimaam.

¹¹ Nim amun Korin, maadi ra dador mase la maravas sinim ma maadi sasaxot nim pana maskana maam faakdul. ¹² Kawit maadi waakol a sasaxotang simaam pana nim, singsaxai nim nanga naagu waakol a sasaxotang sinim pana maam. ¹³ Ga dador zinim taning malasing kanaan panaze nim a funalik surugu lamaskana Kaarisito. Naaguna sasaxot saait maam pana maskana nim faakdul.

A Vezurungang Faraxai Wana Azanon

¹⁴ Tuua naagu vezurung faraxai wana aubina xawit di inaxam paazaai. Malasing faa, xat faraxas a matmalabuk ka tak kana vezurung

faraxai wana a matmalabuk taksaat? Malasing faa, xat faraxas a maravas kana iziar varaxai wana bungszuk? ¹⁵ Malasing faa, xat faraxas Kaarisito ma Saatan* dina vaamada iaa? Ma malasing faa, xat faraxas ainaxamang sin aubina di inaxam paazaai xanat faraxas faraxai wana ainaxamang sin aubina xawit di inaxam paazaai? ¹⁶ Malasing faa, xat faraxas a vaal xoxok sin Nakmai xana rudaxain amun nakmai vaagit? Avuna dia nanga a vaal xoxok sin Nakmai xa roro. Ka malasing Nakmai xa ra piaat naako,

“Gana iziar varaxai wana naandi,
 ma gana zangas faraxai wana naandi.
 Ma nia gana Nakmai zin naandi,
 ma naandi aubina zurugu.” *(Liv 26:12)*

¹⁷ Malasing ma a Piran saait ka piaat malasing kari,

“Naaguna waan tawarak siaana naandi,
 ma naaguna iziar rawarak siaana naandi.
 Ma tuaa naaguna xaaf amun saan ka mitikaai,
 ma nia gana ruzuaai nim.” *(Aais 52:11)*

¹⁸ Ma “a Piran a Maradikdikang ka piaat malasing kari,

‘Nia gana Damana nim,
 ma nim a funalik ma a fufnaalik surugu.’”
(2Sml 7:8,14)

* **6:15** A waaling pana Ibru adu Beliar. Aknaasna adu a rapti walaau be. Azanon taan amun Judaa dit fakilaan aiza angkanaan pana Saatan. **6:16** 1Kor 3:16, 6:19

7

¹ Amun paasaxo daxa zurugu, Nakmai xa lis fanong amun kalxalang kanaan sin dia, malasing ma dia dina vaninis dia nanga ziaana amun saan ina xat famitikaai a winpina dia ma a maskana dia. Ma dia dina vaninis fakdul dia avuna dit maraaut pana Nakmai ma dit faranop pana naan.

Pol Xa Nanam Pana Amun Korin Di Inaxam Paazaai

² Naaguna sasaxot maam pana maskana nim faakdul. Kawit maadi ra giu ta raksaatang pana taxazak, ma xawit maadi ra kawin ainaxam paazaaiang sin taxazak, ma xawit maadi ra vagit luk tazaar sin taxazak. ³ Kawit ga piaat a dorang kanaan kuna vakorang nim pana, xawit. Malasing ga ra vasei vanong nim paamua adu maadi sasaxot famarazaat nim, maadina irur varaxai wana nim naapalaau dia di roro o di maat. ⁴ Ga rexaas mase adu naaguna giu amun saan ka tak, ma ga dokdok marazaat pana nim, ma a roroiang sinim kat fadikdik nia. Aiang, lamaskana amun maravanang faakdul maadit kazanin, a nana-mang surugu xa bas pakluaai.

⁵ Araan maadi balas la pira Maasedonia, xawit ta ziaavuzang simaam, panaze amun maravanang ka vasuin maam pana atavur amun lan faakdul. Aubina dit faruaas faraxai wana maam, ma ipaa lamaskana maam, maadi xazanin a maraautang. ⁶ Singsaxai Nakmai ina xat mada aubina araan a maskana naandi xa maravan, naan ka ra mada maam araan ka kling Taaitus ma xa wat balas simaam. ⁷ Ma xawit pana balazang

be zin Taaitus Nakmai xa vamada maam, kawit. Maadi nanam saait araan maadi ra langarin adu naagu ra vadikdik naan. Naan ka vazei maam adu naagu saxot famarazaat kuna raaminang nia, ma naagu maskalus pana a matmalabuk taksaat angkanaan ma a maskana nim ka ramaraat kuna vawaalang nia. Malasing ma a nanamang surugu xa laba mase wana a nanamang iwaamua.

⁸ Araan ga ra varaar a waambaar zurugu i waamua ma ga lis paanin sinim, ga naxaam adu xa raksaat pana ga varaar. Singsaxai lamur xawit ga naxaam malasing kanaan, panaze ga raamin adu a waambaar angkanaan surugu xa vamazik nim singsaxai wana a notaan mumut be. ⁹ Naari ga nanam, panaze naagu maskalus ma naagu inaxam taawuk siaana a matmalabuk taksaat angkanaan, kawit pana a waambaar xa ra vamazik nim. Avuna naagu inaxam taawuk malasing kanaan lalozang a sasaxotang ma ainaxamang sin Nakmai, malasing ma xawit maadi varaksaat nim pana ta lan, kawit. ¹⁰ Awat maskaluzang Nakmai xa saxot kat falos aubina xuna inaxam taawukang. Ma araan di inaxam taawuk, Nakmai xana zaxot faulin naandi ma dina piaat adu a matmalabuk angkanaan ka tak. Singsaxai awat maskaluzang ina xat balas pana amun matmalabuk sin aubina ila pira angkari, xat falos aubina xuna dina maat. ¹¹ Naagu langar, a maskaluzang kanaan ka wat sin Nakmai xa vabalos amun saan daxa xa varas lamaskana nim: A maskana nim ka ramaraat kuna giuang amun saan ka tak, ma naagu dador xol nim, ma naagu vadawaar axazak ina xa ra giu a rak-

saatang, ma naagu maraaut pana a matmalabuk angkanaan, ma naagu sasaxot famarazaat adu dia dina vaamada, ma naagu inaxam marazaat pana axazak angkanaan, ma naagu nimniman kuna vamazikang naan. Aiang, amun matmalabuk faakdul zinim kat fatangin faratunaan adu nim naagu tak siaana azaan angkanaan. ¹² Ga farar waan sinim, kawit lalozang axazak ina xa ra giu a raksaatang, ma xawit saait lalozang aza axazak ina xa ra giu a raksaatang pana naan. Sing saxai ga farar xuna nim nanga naaguna raamaai vaak- ilan adu naagut langar ma naagut falos a dorang simaam lamarana Nakmai. ¹³ Malasing ma amun saan angkanaan ka vadikdik maam.

Laaxur wana amun saan angkanaan ka vadikdik maam, maadi dokdok mase zaait araan maadi raamin adu Taaitus ka nanam panaze naagu ra vawaal naan ma a maskana xa iaavus. ¹⁴ Araan kawit nanga na waan, ga ra dador langga zina wana nim, ma araan ka balas inaan sinim, kawit naagu vamangil nia. Amun saan faakdul maadi ra piaat sin Taaitus pana nim ka vaaratunaan, malasing amun dorang faakdul zimaam ka waan sinim ka vaaratunaan. ¹⁵ A sasaxotang sin Taaitus pana nim ka laba mase araan ka naxaam faulin adu nim naagu ra ruzuaai naan ma nim faakdul naagu ra langar ma naagu valos a dorang sina varaxai wana maraautang ma varanopang. ¹⁶ Ga nanam mase avuna ga rexaas faaratunaan adu wana aze ramun saan faakdul, xat faraxas naaguna giu amun matmalabuk ka tak.

8

A Matmalabuk Iwana Talazang

¹ Amun taatum lamaskana Kaarisito, maadi saxot maadina vazei nim pana a daxaiang ina Nakmai xa ra lis sin aubina di inaxam paazaai la pira Maasedonia. ² Di xazanin adi maravanang laba, singsaxai a nanamang sin naandi xa bas pakluaai. Ma naapalaau naandi di izi gogof, dit nanam nanga wana lizang amun talazang ka laaup. ³ Ga piaat faratunaan sinim, a talazang sin naandi xa wat lalozang a dikdikang sin naandi, singsaxai a talazang kanaan ka laba marazaat. Ma wana a sasaxotang sin naandi nanga, ⁴ naandi di maainung maam adu maadina rudaxain naandi xuna vawaalang aubina di inaxam paazaai wana talazang ka waan sin aubina ninis sin Iesu di iziar ikula Jerusalem. ⁵ Ma xawit di lis be a kaakaai ina maadi naxaam adu naadina lis, kawit. Di tabung lis kalaak a ro-roiang sin naandi zin a Piran Iesu ma zimaam saait, lalozang a sasaxotang ma ainaxamang sin Nakmai. ⁶ Malasing ma maadi maainung Taaitus adu naan kana vawaal nim kuna naaguna vanong fatalamin a vaamuzazang kanaan iwana daxaiang ka waan sin naandi, wanaze naan nanga xa ra vawaal nim araan naagu varumara a vaamuza-zang kanaan. ⁷ Nim naagu bas pana amun saan faakdul: ainaxam paazaaiang sinim ka dikdik, ma a dadorang sinim ka maravas, ma naagu rauxin a rexaazang laba, ma naagui gut kuna giuang amun

matmalabuk ka tak, ma naagu rauxin a matmalabuk iwana sasaxotang azanon ina maadi ra varamaraat lamaskana nim. Malasing ma naaguna bas pana vaamuzazang kanaan iwana daxaiang ka waan sin naandi.

⁸ Kawit ga piaat azaan angkanaan malasing a dorang dikdik naaguna valos, kawit. Singsaxai ga ra vazei nim pana aubina in Maasedonia ina a maskana naandi xa ramaraat pana talazang, kuna lalaamangaainang a matmalabuk sinim iwana sasaxotang azanon tamon ka vaaratunaan malasing sin naandi. ⁹ Avuna naagu rexaazin a daxaiang sin a Piran sin dia Iesu Kaarisito. Naan nanga xa bas pana amun saan faakdul, singsaxai xa ra vataling aiziarang daxa zina ikula la lia wanaze xa maluf dia. Naan ka izi gogof iriat la pira angkari xuna vawaalang nim naaguna bas pana amun saan faakdul.

¹⁰ Malasing ma gana vazei nim pana ainaxamang surugu wana azaan angkanaan: La maariaas angkapaa xa vaanong nim aubina naagu tabung sasaxot naaguna talas ma nim saait aubina naagu tabung talas. ¹¹ Ka daxa tamon naaguna vanong fakdul a vaamuzazang kanaan iwana talazang. Malasing paamua a maskana nim ka ramaraat kuna giuang a vaamuzazang kanaan, ka daxa naaguna vanong fakdul. Naaguna lis lalozang aze ra amun saan naagu rauxin. ¹² Tamon naagu nanam pana talazang, Nakmai xana nanam pana. Nakmai xa saxot naaguna talas lalozang aze ramun saan naagu rauxin ma xawit lalozang aze ramun saan kawit naagu rauxin.

¹³ Kawit ga piaat adu naaguna vawaal azanon

ma nim saxo naaguna izi gogof, kawit. Singsaxai ga saxot adu nim fakdul naaguna laangat faraxas. ¹⁴ Naari naagu rauxin amun saan ka varas kuna vawaalang azanon pana. Ma araan naagu izi gogof, naandi zaxo dina vawaal nim. Ma ga saxot adu naaguna laangat faraxas. ¹⁵ Ka malasing di ra varaar lamaskana Baar Xoxok malasing kari, “Axazak ina xa ra gonin tasin amun saan ka varas, naan ka ra gonin be amun saan kat faraxas pana naan nanga. Ma naan ina xa gonin amun saan kawit faras, naan saait ka gonin be amun saan kat faraxas pana naan nanga.” *(Zax 16:18)*

Taaitus Kana Waan Sin Amun Korin

¹⁶ Ga wisfaadaxa zin Nakmai, naan ina xa ra varamaraat a maskana Taaitus kuna vawaalang nim, ka malasing saait bani la maskaagu. ¹⁷ Naan ka dokdok marazaat araan maadi ra maainung naan kuna vawaalang nim, ma wana sasaxotang sina nanga, naari xana wat kaarik inaan sinim faraxai wana a maskana xa ramaraat marazaat. ¹⁸ Maadina kling naan faraxai wana aza daaza maam ina aubina di inaxam paazaai lamun bina vaakdul di wisfaru naan pana vaamuza-zang sina wana Dorang Daxa. ¹⁹ Ma xawit a zaan angkanaan be, naandi nanga di ra kalin naan kuna maadina uzaa varaxai ikula Jerusalem araan maadina zuruk fauzaa a kaakaai xuna talazang. Maadina giu a vaamuzazang kanaan kuna valaupang a Piran nanga, ma xuna vatang-inang adu a maskana maam ka ramaraat kuna faawalang. ²⁰ Kawit maadi saxot taxazak kana klis maam pana a matmalabuk maadi xatkatong a talazang laba angkanaan araan maadi zuruk

fauzaa. ²¹ Avuna maadi gugut kuna giuang a matmalabuk ka tak, kawit lamarana a Piran singbe, singsaxai lamarana aubina zaait.

²² Maadina kling saait aza daaza maam lamaskana Kaarisito varaxai wana nandiaa. Maadi ra lalaamangaain naan faavaras faanong ma maadi rexaas adu a maskana xa ramaraat kuna giuang a vaamuzazang. Ma naari naan kai saxot famarazaat kana faawal wana vaamuzazang kanaan, panaze xa inaxam paazaai mase wana nim. ²³ Ma Taaitus, naan a waliaanugu ma maadit faamuzas faraxai iaa xuna vawaalang nim. Ma aza uru daaza maam di irur vakilaan iaa aubina di inaxam paazaai lamun non angkanaan, ma di valaup iaa Kaarisito wana roroiang sin nandiaa. ²⁴ Malasing ma nim amun Korin, naaguna vatangin a matmalabuk sinim iwana sasaxotang azanon pana nandiaal xuna aubina di inaxam paazaai lamun bina rawarak dina raamin fakilaan aze ra vuvuna maam maadi wisfaru nim.

9

Amun Korin Dina Nimnimanin A Talazang Sin Naandi

¹ Naagu rexaas faanong pana a vaamuzazang iwana faawalang ka waan sin aubina ninis sin Iesu ikula Jerusalem malasing ma gana wen farar xaarik sinim pana. ² Avuna ga rexaas faanong adu amun maskana nim ka ramaraat kuna giuang a vaamuzazang kanaan. Ma ga rat falaup nim naagu iziar inaan la pira Aakaaiiaa, lamarana aubina ila pira Maasedonia. Ga ra vazei naandi

adu la maariaas angkapaa xa vaanong naagu ra nimniman kuna lis pizinang a kaakaai zinim. Ma a maskana nim ka ramaraat pana talazang ka urif ainaxamang sin amala aubina xuna talazang saait. ³ Ga saxot adu naaguna nimniman malasing ga ra vazei naandi, taulaan dina raamin adu a dorang surugu xawit na vaaratunaan. Naan a vuvuna xari ga kling fauzaa amun daaza maam urul kuninaan sinim. ⁴ Tamon azanon ubina in Maasedonia dina wat faraxai wana nia ma dina raamin adu xawit naagu nimniman, maadina maangil wana a zaan angkanaan ma nim saait naaguna maangil. ⁵ Naan a vuvuna xari nia ga kling paamuin amun tapti angkari urul xuna vawaalang nim kuna nimnimaninang a talazang laba ina naagu ra xalxal xuna lizang. Araan naagu nimnimanin a talazang sinim faraxai wana a nanamang, kana malasing a talazang faaratu-naan ma xana wen malasing a talazang ina di vangarin luk sinim.

⁶ Naaguna naxaam azaan angkari: Axazak ina xat fazu a vanganang kawit faras be, naan kana laaf nanga a vanganang kawit faras. Ma axazak ina xat fazu a vanganang ka varas, kana laaf saait a vanganang ka varas. ⁷ Nim saksaxai, naaguna talas pana azaan ina naagu naxaam fanong ka wat lamaskana nim kuna naaguna talazin. Ma tuua naagu talas pana tazaar ina xawit naagu nanam kuna lizang, ma tuua zaait naagu talas panaze di vangarin nim. Avuna Nakmai xai sasaxot naandi ina di talas faraxai wana nanamang. ⁸ Nakmai xat faraxas kana lis amun daxaiang ka bas pakluaai zinim kuna naaguna giu

vatalamin amun gigiuang daxa vaakdul xa waan sin azanon lamaskana amun saan faakdul ma lamun taan faakdul naaguna rauxin amun saan faakdul naagu izi gogof pana. ⁹ Ka malasing a Baar Xoxok ka piaat naako,

“Naan kai talas farawuk sin aubina di izi gogof.

Amun matmalabuk sina xa tak kana iziar bulaai.” *(Saam 112:9)*

¹⁰ Malasing Nakmai xai lis amun kala xuna vaazuiang sin a rapti xat faazu ma xai lis a vanganang sin aubina vaakdul xuna iaanang, naan kana ralaas nim pana amun saan kuna giuang amun faamuzazang daxa wana, ma xana lis amun fnuuai xa varas iwana matmalabuk sinim ka tak. ¹¹ Nakmai xana varaxumbaaxut nim pana amun lan faakdul xuna xanat faraxas naagunat fawaal vamarazaat azanon tawarak. Araan naaguna giu malasing kanaan, amala aubina dina wisfaadaxa zin Nakmai wana talazang sinim ina maadina lis sin naandi di iziar Jerusalem.

¹² A vaamuzazang kanaan pana talazang ina naagu giu, xawit na vawaal be aubina di inaxam paazaai wana amun saan naadi izi gogof pana, singsaxai xa vabalos saait a wisfaadaxaiang ka uzaa zin Nakmai xa wat sin amala aubina.

¹³ A vaamuzazang kanaan naagu gigiu, xat fatangin adu ainaxam paazaaiang sinim ka vaaratu-naan. Ma amala aubina dina wisfarur Nakmai wanaze naagu pitffaat adu naagu inaxam paazaai wana Dorang Daxa zin Kaarisito ma naagu valos. Ma naandi dina wisfarur zaait Nakmai wana

talazang laba zinim ina naagu vatawaraxin sin naandi ma varaxai wana azanon faakdul zaait. ¹⁴ Araan naandi dina maainung pana nim, dina vazei Nakmai wana a matmalabuk sin naandi iwana sasaxotang nim, panaze naan ka ra lis a daxaiang laba zina zinim. ¹⁵ A wisfaadaxaiang ka waan sin Nakmai wana adi talazang laba zina ina xa banglala ma xawit nat faraxas taxazak kana vamaravaas.

10

Pol Xa Dador Vaamaravas Pana A Vaamuza-zang Sina

¹ Nia Pol, wana matmalabuk sin Kaarisito iwana vamumutang naan nanga ma wana a matmalabuk iwana mainovang pana vaamuzazang sina lawalau aubina, ga maainung nim naaguna langar daxa zurugu. Azanon aubina di piaat adu araan ga ra iziar varaxai wana nim gai ziar malas-ing axazak kat maraaut, singsaxai araan ga iziar lawalau ga malasing axazak kai rur dikdik pana dorang sina. ² Ga naxaam adu gana dador dikdik sin azanon aubina inaan lawalaua nim panaze naandi di naxaam adu maam maadit falos amun matmalabuk ila pira angkari. Singsaxai ga maainung adu naaguna vatok aubina angkanaan kuna araan gana wat tuua gana irur dikdik pana dorang surugu xa waan sin naandi. ³ Faaratunaan, maadi raagul la pira angkari, singsaxai xawit maadit farop pana awat faropang initiat la pira angkari, ⁴ panaze amun saan iwana varopang ina maadit farop faraxai wana xawit ila pira angkari, xawit. Amun saan dikdik iwana varopang sin Nakmai,

di dikdik marazaat kuna xanat faraxas maadina urif buaak amun kabil dikdik sin amun purua zin Nakmai. ⁵ Maadit paramin amun inaxamang ma amun dorang kawit na tak ina aubina dit falaup naandi nanga wana ma xai purua wana a rexaazang pana Nakmai. Ma maadit purif faulin amun ainaxamang kanaan kuna xana valos Kaarisito. ⁶ Ma maadit simbang kuna araan naagu los fakdul Kaarisito, maadina lis a vaa-maazikang sin naandi ina xawit dit falos a dorang.

⁷ Naagu rataamaai be wana a rataamaaiang lamanar iwana amun saan. Tamon axazak ka naxaam mase adu naan sin Kaarisito, xa daxa naan kana inaxam daxa ma xana raamin faki-laan adu maam saait sin Kaarisito, malasing be naan. ⁸ Iaak maadit langga vaamumut pana a burburaaiang ina a Piran ka ra lis simaam. Ka vaaratunaan, singsaxai xawit maadit maangil wana, avuna naan ka lis kuna maadina vadikdik nim pana ma xawit kuna maadina varaksaat nim. ⁹ Ga baai naaguna naxaam adu ga varaar vawat amun paambaar zurugu zinim kuna vamarautang nim, kawit. ¹⁰ Avuna azanon di piaat malasing kari, "Lamaskana amun paambaar zina, a dorang sina xa maravan ma xa dikdik, singsaxai araan naan ka iziar varaxai wana maam, ka malasing be adu naan kawit a dikdikang ma a dadorang sina xa zaan palaau be." ¹¹ Ka daxa naandi dina rexaazin adu amun dorang dikdik ina naadit fakot lamaskana amun paambaar zi-maam araan maadi iziar lawalaa wana naandi, maadina malasing kanaan araan maadina wat inaan sin naandi.

¹² Kawit maadit fatfaraxazin maam faraxai wana naandi ina dit malavit ma dit falaup naandi nanga. Naandi di iklis naandi nanga ma dit fatfaraxazin naandi nanga. Sing saxai a matmalabuk angkanaan ka vatangin adu xawit di rauxin a mazamang. ¹³ Sing saxai wana maam, maadina wen dador langga wana amun saan ina Nakmai xawit na kalin maam pana. Maadina dador langga be wana a vaamuzazang Nakmai xa ra kalin maam pana. Ma a vaamuzazang simaam ka xavut saait nim amun Korin. ¹⁴ Avuna xawit maadi dador langga wana ta vaamuzazang ina xawit maadi ra giu, tamon maadi lek pen puat inaan sinim. Kawit. Sing saxai Nakmai xa ra kling maam ma maadi wat sinim pana Dorang Daxa zin Kaarisito. ¹⁵ Ma xawit saait maadi dador langga wana maam nanga wana ta vaamuza-zang azanon ubina di ra giu, malasing ma xawit maadi laxau a xarxarangang iwana vaamuzazang simaam. Sing saxai maadi inaxam paazaai malasing kari, araan ainaxam paazaaiang sinim kana dikdik puzaa, a vaamuzazang simaam lawalaua nim saait kana laba uzaa, ¹⁶ xuna maadina fazei zaait pana Dorang Daxa lamun non di iziar inaan paamua wana nim, ina xawit nanga taxazak ka ra fazei zin naandi. Avuna xawit maadi saxot maadina dador langga wana vaamuzazang sin axazak la non tawarak malasing adu zimaam. ¹⁷ A Baar Xoxok ka piaat malasing kari, “Tamon axazak ka saxot kana dador langga, xa daxa naan kana dador langga wana a Piran.” *(Jer 9:24)* ¹⁸ Avuna a Piran kana wen taamin fakilaan axazak adu naan axazak daxa, tamon axazak angkanaan ka piaat pana naan nanga adu naan

axazak daxa. Kawit. A Piran kana raamin fakilaan axazak adu naan axazak daxa, tamon a Piran nanga xa piaat pana axazak angkanaan adu naan axazak daxa.

11

Pol Xawit Na Malasing Amun Aaposal Vaagit

¹ Ga saxot naaguna langar xalaak pana dorang surugu ina xa rabanat faamumut. Naagu luaa xalaak nia gana dador. ² Ga ra lis nim sin Kaarisito, xuna naaguna malasing a rakfaaxur ina xa ninis, di ra xalxalin naan kana maxus sina mur. Pana nim nia ga malasing axazak ka marazuzuai, malasing Nakmai, taulaan naaguna waan tawarak siaana Kaarisito. ³ Singsaxai naambari, ga maraaut taulaan dina vagit nim, malasing a zizi xa ra vagit Iwa, ma dina valos falmur nim pana lan kawit na tak siaana aiziarang sinim faraxai wana Kaarisito ina xa vaaratunaan ma xa ninis. ⁴ Avuna nim naagut nanam pana langarinang axazak ina xa wat sinim ma xai xul amun dorang sin Iesu ina maam maadi ifazei wana. Ma naagut nanam tamon dina lis aza laklagai rawarak sinim, ma xawit a Laklagaai a Raabu ina Nakmai xa ra lis sinim. Ma nim naagut nanam pana langarinang axazak ina xa wat sinim ma xai xul a Dorang Daxa ina naagu ra rudaxain.

⁵ Kawit ga naxaam adu nia ga waanaburut marazaat pana naandi ina di piaat adu naandi amun aaposal di laaup. ⁶ Ka vaaratunaan nia xawit ga daxa marazaat pana dadorang, singsaxai ga rauxin a rexaazang. Maadi ra vatangin a zaan

angkanaan sinim adu xa vaaratunaan pana amun lan faakdul.

⁷ Ka malasing faa, ga ra giu a raksaatang iaak araan ga vamumut nia nanga xuna nim naaguna laaup, panaze ga ifazei wana Dorang Daxa xa waan sinim ma xawit ga maainung nim pana azanon kaakaai? ⁸ Ka malasing faa, naagu naxaam adu ga vinau a kaakaai zin amun lelem aubina di inaxam paazaai ina di iziar rawarak araan di ralaas nia wana a kaakaai angkanaan kuna wat fazeiang sinim ma gana vawaal nim?

⁹ A raan ka varas ga ra iziar varaxai wana nim. Araan ga ra izi gogof, kawit ga lis ta maravanang sinim. Avuna amun taatum lamaskana Kaarisito in Maasedonia di ra balas, ma di vawaal nia wana amun saan ina ga izi gogof pana. Kawit ga ra lis ta maravanang sinim pana ta lan ma gana wen lis ta maravanang sinim. ¹⁰ Aza vaaratunaanang sin Kaarisito xa iziar zurugu xa malasing kari: Kawit taxazak lamaskana pira vaakdul in Aaka-iaa xat faraxas kana wisbuaak a dador langgaiang kanaan surugu. ¹¹ Ka malasing faa, araan kawit ga maainung nim pana kaakaai, xa vatangin adu xawit ga sasaxot nim? Kawit. Nakmai xa rexaas adu ga sasaxot famarazaat nim.

¹² Azanon ubina di dador langga adu naandi dit faraxas malasing maam ma di saxot naaguna piaat adu naandi dit faraxas malasing maam. Singsaxai gana giu amun saan angkanaan ga gigi, xuna gana wen lis ta marapalau zin naandi ma naaguna wen piaat adu naandi dit faraxas malasing maam. ¹³ Ubina angkanaan, naandi

amun aaposal vaagit, ma dit faagit pana vaamuza-
 zang sin naandi, ma dit babof mara adu naandi
 amun aaposal zin Kaarisito. ¹⁴ Kawit a zaan iwana
 vaknaarang dia, wanaze Saatan saait bulaai xai
 babof mara adu naan a aangelo ila maravas.
¹⁵ Ma dia tuaa dina raknar zaait tamon aubina
 vaamuzazang sina dina babof mara adu naandi
 ubina vaamuzazang faaratunaan iwana matmal-
 abuk ka tak. Lamur dina zuruk a wulwulang
 sin naandi, xat faraxas nanga wana matmalabuk
 taksaat sin naandi ina naadi gigu.

Amun Maravanang Ina Pol Xa Ra Xazanin

¹⁶ Gana piaat kaarik malasing kari: Tuaa naagu
 naxaam adu ga rabanat. Singsaxai tamon naagu
 naxaam adu ga malasing kanaan, kat faraxas
 naaguna luaa a rapti angkari ina xa rabanat
 kana dador langga vaamumut pana naan nanga.
¹⁷ Faaratunaan, araan ga dador langga wana
 nia nanga, xawit ga dador malasing a Piran kai
 dador, singsaxai malasing a rabanat ka dador.
¹⁸ Amala aubina di dador langga wana naandi
 nanga lalozang a matmalabuk ila pira angkari,
 malasing ma nia zaait gana dador langga wana
 nia nanga. ¹⁹ Nim naagu mazam marazaat, malasing
 ma naagu luaa aubina di rabanat dina viraai
 nim! ²⁰ Faaratunaan mase, naagu luaa naandi
 xuna naaguna iaana kilaiang sin naandi, ma
 dina waxaar nim, ma dina vanong amun lulugaan
 sinim, ma dina valaup naandi nanga, ma dina
 rabaaf a paara nim. ²¹ Ga maangil wana piaatang
 adu maam nanga xawit maadi rauxin a dikedikang
 kuna giuang malasing kanaan pana nim!

Tamon naandi di irur dikdik ma di dador langga wana naandi nanga, xat faraxas gana dador langga zaait pana nia nanga. Ma naari ga dador malasing a rapti xa rabanat. ²² Malasing faa, naandi amun Ibru? Nia zaait a Ibru. Malasing faa, naandi amun Israael? Nia zaait a Israael. Malasing faa, naandi amun natnaat sin Aabaraam? Nia zaait a natnaat sin Aabaraam. ²³ Malasing faa, naandi amun iaana kilaiiang sin Kaarisito? Naari ga dador malasing ga ngong malasing kari. Nia a iaana kilaiiang daxa mase wana naandi. Ga vaamuzas dikdik marazaat nanga wana naandi vaakdul, ma ga ra iziar lamaskana vaal a vaa-maazikang pana amun taan ka varas pana zin naandi, ma di kmis nia, xa dikdik marazaat nanga wana naandi, ma faavaras faanong faasilik gana maat lawaana amun saan taksaat. ²⁴ Amun taan ka watmit amun Judaa di ra lis a vaamaazikang surugu. Ma lamun taan saksaxai angkanaan di kmis nia vaa zangaafllu vaarul ma xa wizik faat. ²⁵ Faarul amun Rom di ra kmis nia wana xara. Faazaxai aubina di tuk nia wana amun faat. Faarul a sip ga iziar wana xa lus nana raas. Ga kaais a suk azaxai ma a raan azaxai la laman. ²⁶ Ga ra waan pana amun sangazang ka varas. Faasilik ga vasuin a maravanang pana amun sangazang surugu wana sip laaxur wana amun daanim, ma azanon taan la mit amun finaau, ma azanon taan faasilik ga vasuin a maravanang la mita ubina zurugu vaatak, amun Judaa, ma zin naandi xawit amun Judaa zaait. Faasilik

11:23 Giu 16:23 **11:24** Lus 25:3 **11:25** Giu 16:22, Giu 14:19
11:26 Giu 9:23, Giu 14:5

ga vasuin a maravanang lamaskana amun bina ma lamaskana amun bina gof ma nana raas ma lawalau amun taatum faagit lamaskana Kaarisito. ²⁷ Ga ra gut amun taan ka varas. Ma xawit saait gai milaaif amun taan ka varas. Ga lagaai ma ga maaru amun taan ka varas. Ma xawit ga vavangan amun taan ka varas. Ma azanon taan ga xazanin a milaatus ma xawit ta marapi xuna valaak kolang a winugu. ²⁸ Ma azanon saan saait kat faraxas gana vazei nim pana, singsaxai a zaan azaxai ga saxot gana vazei nim pana xari: Lamun taan saksaxai ga xazanin a maravanang pana xatkatongang aubina di inaxam paazaai lamun non faakdul ga ra waan pana. ²⁹ Tamon a ro-roiang sin azaxai zin naandi xawit na dikdik, ka malasing adu a roroiang surugu zaait ka malasing kanaan. Tamon azaxai zin naandi di urif naan ku lamaskana matmalabuk taksaat, kat famazik a maskaagu.

³⁰ Singsaxai tamon gana dador langga wana nia nanga, gana dador langga wana nia nanga wana amun saan ina xa vatangin adu xawit ga rauxin a dikdikang. ³¹ Nakmai Damana a Piran sin dia Iesu, ina a wisfaaruiang ka waan sina bulaai bulaai, xa rexaas adu xawit ga vaagit. ³² Lamaskana bina laba Daamaaskas, a waamua ila bina angkanaan, ina xa vaamuzas lawaana a xalxal Aaretaas, ka ra varur amun tuxaaul lamarana amun mara iwana adi balavaat ka varaxulin a bina, xuna zaraakang nia. ³³ Singsaxai di vakabaal vawizik nia wana a laxa, wana nan mara mumut iwana balavaat, ma ga izi roro ziaana a mita waamua

angkanaan.

12

Lamaskana Miriftaamaaiang Nakmai Xa Ra Zaxot Pol Xunikula La Lia

¹ Gana dador langga uzaa nanga. A dorang surugu xana wen fabalos ta zaan, singsaxai gana dador wana amun tataamaaiang ma amun faatangaaiang ina a Piran ka ra vatangin. ² Ga rexaazin aza rapti zin Kaarisito, ina Nakmai xa ra zaxot fauzaa naan lamaskana varulang a lia* wana a maariaas ka zangaafllu ma urulavaat ka vaanong. Kawit ga rexaas, Nakmai xa zaxot naan faraxai wana a winpina o a laklagaaina be. Nakmai zingbe xa rexaas. ³ Gana piaat kaarik, kawit ga rexaas, Nakmai xa ra zaxot naan faraxai wana a winpina o a laklagaaina. Nakmai zingbe xa rexaas. Ga rexaas adu a rapti angkanaan ⁴ araan ka iziar ikula la paaradaais, ka langarin amun saan ina xawit nat faraxas taxazak kana dador wana, ma Nakmai xawit na luaa naan kana fazei wana. ⁵ Malasing ma gana dador langga wana a rapti angkanaan, singsaxai gana wen dador langga wana nia nanga, wana amun saan be ina xa vatangin adu nia xawit ga dikdik. ⁶ Avuna tamon gana saxot nanga gana dador langga wana nia nanga, gana dador wana vaaratunaanang, ma xawit ga rabanat. Singsaxai xawit ga saxot gana dador wana amun saan angkanaan, panaze xawit ga saxot taxazak kana

* **12:2** A dorang kari “a varulang a lia” wana linga bina in Grik adu a non ina Nakmai xa iziar wana.

valaup nia lamaskana ainaxamang sina, ga saxot be ainaxamang sina wana nia xana vatfaraxas pana amun saan ga gigiu ma gai piaat.

Pol Xa Nanam Pana Amun Maravanang Sina

⁷ Amun saan Nakmai xa ra vatangin surugu xa laaup marazaat mase, singsaxai xa lis a zaan ina xai suk a winpinugu, xuna tuaa gana inaxam pana valaupang nia nanga wana amun tataamaaiang kanaan. A zaan angkanaan naan a iaana kilaa-
iang sin Saatan ina xat fadada vamazikang nia. ⁸ Ga ra maainung sin a Piran faarul xuna zuruk pizingang a zaan angkanaan siaagu. ⁹ Singsaxai xa piaat surugu malasing kari, “A daxaiang surugu xat faraxas pana amun saan gu izi gogof pana, avuna a dikdikang surugu xana xudul wana nua araan kawit gu rauxin a dikdikang.” Malasing ma ga nanam pana dador langgaiang araan kawit ga rauxin a dikdikang, kuna a dikdikang sin Kaarisito xana iziar wana a roroiang surugu. ¹⁰ Malasing ma, xuna valaupang aizina Kaarisito, ga nanam marazaat araan kawit ga rauxin a dikdikang, ma araan di piaat faraksaat nia, ma araan amun saan ka lagaf pana aiziarang surugu, ma araan di vamazik nia, ma araan di vamaskalus famarazaat nia. Avuna araan kawit ga rauxin a dikdikang, nia ga rauxin a dikdikang lamaskana Kaarisito.

*Pol Xa Saxot Kana Vadikdik Ainaxam Paazai-
iang Sin Amun Korin*

¹¹ Nia ga dador wana amun dorang kanaan ka rabanat avuna nim kawit naagu piaat adu nia a aaposal daxa. Faaratunaan mase nia a rapti

walaau be, singsaxai aiziarang surugu malasing a aaposal xawit na wizik faamumut lawaana naandi ina di vakilaan naandi amun aaposal di laaup. ¹² Araan ga ra iziar varaxai wana nim, ga ra irur dikdik lamaskana amun maravanang ma ga rat fatangin lamarana nim adu nia a aaposal vaaratunaan. Ga vabalos amun faakilanang ma amun faaxoxovang ma amun faamuzazang ka banglala. ¹³ Aubina di inaxam paazaai lamun non tawarak di vawaal nia wana amun saan ga izi gogof pana. Singsaxai xawit ga lis ta maravanang sinim malasing kanaan. Malasing ma, iaak naagu naxaam adu aizina nim ka mumut pana zin naandi? Iaak naagu naxaam adu nia gana iaari zinim kuna naxaam pizinang a rak-saatang surugu?

¹⁴ Naagu langar, naari ga nimniman kuna gana wat sinim pana varulang a zangazang. Ma araan gana balas, gana wen maainung ta zaan sinim, panaze xawit ga saxot aze ramun saan sinim, nim be. Avuna xawit na tak pana a funalik mumut dina gonin tasin amun saan aaxan damana naandi ma amun dina naandi. Singsaxai amun damana naandi ma amun dina naandi nanga dina gonin tasin amun saan aaxan a funalik sin nandiaa. ¹⁵ Ga nanam kuna lizang amun saan faakdul zurugu xa waan sinim, ma gana lis a roroiang surugu zaait kuna vawaalang nim. Tamon ga valaup a matmalabuk surugu iwana sasaxotang nim, ka malasing faa, naaguna vamumut a matmalabuk sinim iwana sasaxotang nia? ¹⁶ Ma naagu rexaas faanong adu xawit ga maainung ta kaakaai inaan sinim. Singsaxai iaak ga vagit nim kuna urif

fawatang nim pana amun inaxamang surugu?
¹⁷ Malasing faa, iaak ga ra kling ubina angkanaan
 kuninaan sinim kuna waxaarang ta zaan sinim?
¹⁸ Ga ra maainung Taaitus ma xa waan sinim,
 naan ma aza daaza maam saait. Malasing faa,
 Taaitus ka ra waxaar ta zaan sinim? Kawit. Maam
 maadi los be awat inaxamang azaxai ma awat
 matmalabuk azaxai.

*Pol Xa Maraaut Adu Naandi Dina Raksaat
 Araan Ka Balas*

¹⁹ Ka malasing faa, naagu naxaam adu maadi
 dador xol maam nanga la marana nim? Kawit.
 Amun paasaxo daxa zimaam, maadi ra dador
 zinim faraxai wana vaaratunaanang lamarana
 Nakmai malasing aubina zin Kaarisito. Amun
 saan faakdul ina maadi gigiui, maadi giu xuna
 vadikdikang nim. ²⁰ Avuna ga maraaut, taulaan
 araan gana wat sinim, gana wen taamin amun
 matmalabuk ina ga sasaxot gana raamin, ma
 nim saait naaguna wen nanam pana a matmal-
 abuk ina gana wat faraxai wana. Ga maraaut,
 taulaan gana tangin awat iziarang malasing kari,
 naagunat mangat, ma naagunat marazuzuai, ma
 naagunat boromaazik, ma naagunat lama, ma
 naagunai wispiaal azanon, ma naagunai dador
 ngutngut, ma naagunat falaup nim nanga, ma
 aiziarang sinim kanat faiaagaal varawuk. ²¹ Ga
 maraaut taulaan araan gana wat inaan, Nakmai
 zurugu xana vamumut nia lamarana nim ma
 gana maskalus pana amala zinim ina di ra giu a
 raksaatang paamua ma xawit di inaxam taawuk
 siaana amun matmalabuk ka mitikaai ma amun

matmalabuk taksaat ila winpin ma amun matmalabuk iwana maangilang ina naadit falos.

13

Pol Xa Fanaau Zin Naandi

¹ Faarul xari xa gana wat sinim. Ka malasing a dorang lamaskana Baar Xoxok naako, “Tamon a dorang sin axazak urua o urul xa zaxai be wana ta zaan, naanaan a dorang sin nandiaal xa vaaratunaan.” *(Lus 19:15)*

² Pana varuaiang a balazang surugu xa wat sinim, ga ra fanaau zinim pana amun matmalabuk taksaat sinim. Ma naari araan ga iziar rawarak, gana vazei nim kaarik nanga wana amun matmalabuk angkanaan. Araan gana uli wat inaan, gana vamazik naandi ina xawit di inaxam taawuk nanga ziaana amun matmalabuk taksaat sin naandi i waamua ma gana vamazik saait naandi uzanon nanga ina di gigiu a raksaatang taning. ³ Avuna naagu saxot naaguna rexaazin adu faaratunaan Kaarisito xa lis amun dorang kanaan ma ga vazei nim pana. Tuua naagu naxaam adu naan kawit na rauxin a dikdikang kuna vatokang nim pana amun matmalabuk taksaat sinim, kawit. A dikdikang sina xat faamuzas lawalua nim. ⁴ Ka vaaratunaan, araan di tuk fating naan laaxur wana robuxul, naan kawit na rauxin a dikdikang, singsaxai wana dikdikang sin Nakmai, taning naan ka roro. Ka malasing saait bani maam maadi malumbaai varaxai wana Iesu, singsaxai maadina roro varaxai wana naan pana

a dikdikang sin Nakmai ma wana amun gigiuang simaam lawalaua nim.

⁵ Naaguna raamaai daxa wana a roroiang sinim, tamon ainaxam paazaaiang sinim ka vaaratunaan o xawit. Naaguna klis nim saksaxai. Malasing faa, xawit naagu raamin fakilaan adu Iesu Kaarisito xa iziar zinim? Tamon kawit, naanaan ainaxam paazaaiang sinim kawit na vaaratunaan. ⁶ Ga inaxam paazaai adu naaguna rexaazin adu maam maadi iziar vaaratunaan lamaskana inaxam paazaaiang pana naan. ⁷ Ma naari, maadit maainung sin Nakmai xuna tuua naaguna giu ta raksaatang. Kawit adu xuna aubina dina raamin adu maam aubina maadi tak, kawit. Singsaxai xuna nim naaguna giu be amun saan ka tak, naapalau di naxaam adu amun faamuzazang simaam amun aaposal xa zu. ⁸ Avuna xawit nat faraxas dia dina giu amun saan ina xai ruxol a vaaratunaanang sin Nakmai, xawit. Singsaxai dia dina giu amun saan kuna a dorang pana vaaratunaanang kana waan farawuk. ⁹ Araan nim naagu rauxin a dikdikang ma maam kawit maadi rauxin a dikdikang, maadi nanam be. Ma maadit maainung pana nim kuna Nakmai xana vatok fakdul xaarik a roroiang sinim. ¹⁰ A vuvuna xari nia ga varaar amun saan angkanaan ka waan sinim araan kawit nanga ga balas. Avuna araan gana balas, kawit ga saxot gana lis ta dorang dikdik sinim pana a burburaaiang ina a Piran ka ra lis surugu. Naan ka lis a burburaaiang kanaan surugu xuna varur vadikdikang nim pana, ma xawit kuna kawinang nim pana.

A Vaanongang Iwana Dorang

¹¹ Naari a vaanongang iwana dorang surugu: Amun taatum lamaskana Kaarisito, naaguna nanam! Ma naaguna luaa Nakmai xana vatok nim, ma naaguna zuruk amun dorang surugu xuna vawaalang nim, ma ainaxamang sinim kana zaxai be, ma naaguna iziar lamaskana luaai lawalaua nim saksaxai. Ma Nakmai iwana matmalabuk iwana sasaxotang nim ma iwana a luaai xana iziar varaxai wana nim.

¹² Naaguna dor vaananam sinim saksaxai varaxai wana varanguzang pana matmalabuk ka ninis.

Aubina ninis faakdul zin Iesu di iziar varaxai wana nia di lis a dor vaananamang sin naandi xa waan sinim.

¹³ A daxaiang sin a Piran Iesu Kaarisito ma a matmalabuk sin Nakmai iwana sasaxotang nim ma a matmalabuk iwana izi vatuiang sin a Lakla-gaai a Raabu xana iziar varaxai wana nim faakdul.

A Dorang Daxa Zin Nakmai
The New Testament in the Nalik Language of New
Ireland Province, Papua New Guinea
Nupela Testamen long toples Nalik long Niugini

copyright © 2023 Wycliffe Bible Translators Australia

Language: Nalik

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-03-28

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Mar 2024 from source files dated 28 Mar 2024

42305cda-c6c8-512e-a277-ab36f573c0db